

Национален браншов синдикат

"ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА"

НБС "В О Н" - КНСБ

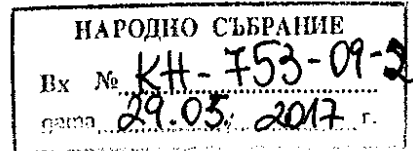
София – 1040, пл. "Македония" 1, тел.: 4010471, факс: 9885969

E-mail: von_knsb@yahoo.com; http://www.von-knsb.org

29 Май 2017 г.

Гр. София

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПК ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
КЪМ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТ А Н О В И Щ Е

На Национален браншов синдикат "Висше образование и наука"- КНСБ

Относно: Проект за решение за приемане на актуализирана Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. № 702-00-11, внесен от Министерски съвет на 19.05.2017 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Становището на НБС ВОН-КНСБ е базирано на няколко основни момента:

1. Липсва ясно разграничение между различните научни направления и области, като е поставен акцент предимно върху практическото приложение на научните изследвания. В тази връзка е необходимо да се обърне внимание и върху финансирането на фундаменталните изследвания;

2. Във връзка със специфична цел 2, дейност 2.1., мярка 2.1.2. е добре да се предвидят национални обективни критерии за начина на разпределение на средствата за допълнително материално стимулиране;

3. Във връзка със специфична цел 6, дейност 6.1. „Насърчаване на създаването на научни трудове, свързани с националната идентичност и с проблеми от национално и обществено значение“ е добре да се създаде и база данни с национални и други чуждестранни специализирани научни издания, които да бъдат коефициентно приравнени на утвърдените от МОН световни бази данни;

4. Препоръчително е да се приложи цялостен подход за интеграция и използване на резултатите от научните изследвания, съдържащи се в бази данни, поддържани от съответните научни звена, МОН и други структури, както и за повишаване видимостта на тези изследвания;

5. Във връзка със специфична цел 1, дейност 1.1. „Въвеждане на единни минимални национални критерии за научни степени и академични длъжности по отделните научни области“ считаме за правилен подхода на основата на широко обсъждане да бъде разработен и предложен вариант на Правилник за прилагане на ЗРАСРБ с отразени минимални национални критерии едновременно със Закона за изменение и допълнение на ЗРАСРБ.

В заключение следва да посочим, че от предложения вариант на актуализирана Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. ясно се забелязва прилагането на експертен подход при разработения стратегически документ, поради което НБС ВОН-КНСБ го приема и намира за приемлив и необходим.

Доц. д-р Росен Кирилов
Зам. Председател на НБС „ВОН“ – КНСБ и
Председател на УСО ВОН-КНСБ при УНСС

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „Св. Кл. Охридски“ - Ректорат	
Изх. №	01-00-11 / 29.05.2017

Относно: Проект за Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г., №702-00-11

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	КН-753-09-2
Дата	29.05.2017 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ изразява следното становище относно проекта за Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г.

Проектът за Стратегия има много достойнства. Това е един добре структуриран документ, който описва точно нерадостната картина на научните изследвания в България и бързото ни изоставане спрямо сравнимите с нас държави. Проектът включва подробно описани цели и мерки за наваксване на изоставането, които са адекватни и амбициозни и изпълнението им би довело до сериозно стимулиране на научните изследвания в България.

Глава 5 „Организация и контрол по изпълнението на стратегията“ е схематична и не гарантира в достатъчна степен изпълнението на предвидените мерки и постигането на поставените цели. Общото описание на отговорностите на Министерския съвет и на Министерството на образованието и науката не е достатъчно. Необходимо е да се изготви график със срокове и отговорници за всяка от мерките, детайлизиране на мерките и финансови източници за осъществяването им. В случай че се предвижда изготвянето на План за действие към Стратегията, би следвало двата документа да се приемат заедно.

Необходимо е и да се изясни по-детайлно начинът на избор и организацията на работа на Международния контролен съвет, както и сроковете за сформирването му.

В точка 3.3 от документа се казва, че „България ... не може да си позволи значително присъствие във всички научни области. Посредством държавната политика ще бъдат подкрепяни области, в които има изградени традиции и успехи,... Приоритетното развитие на нови, нетрадиционни за страната научни области ще бъде обвързвано с текущите приоритети на ИСИС и приоритетите в стратегически документи за следващите програмни периоди“. Има опасност този подход трайно да запази съществуващото положение, което според анализа не е никак добро. Освен това подобно обвързване на научната стратегия с иновационната стратегия, каквато е ИСИС, ще направи невъзможно развитието на всички останали научни области, както и на

нови области, които тепърва биха се развивали в България. В една научна стратегия водещ принцип трябва да е научната стойност, независимо от това дали изследването е в традиционна област, извършвано в установени научни групи, или в нови области, извършвано от нови учени. Науката е динамична област, в която непрекъснато ставаме свидетели на нови неочаквани открития, които водят до възникването на нови научни области. Запазването на горните текстове означава отказ от финансиране на българско участие в нововъзникващи области и запазване на статуквото.

В Стратегията приложните изследвания и иновациите следва ясно да се разграничат. Връзка между тях, особено във връзка с ОП НОИР, е необходима, но това не бива да води до смесването им.

В проекта за Стратегия са налице някои неточности и недостатъчно прецизни формулировки:

В главите 2.2. „Динамика на научните резултати“ и 4.3. „Политика за развитие на човешкия потенциал“ липсва терминологична яснота и ясно дефиниране на ключовите термини, които на места се смесват.

На стр. 36 в диаграмата липсва сферата на услугите, която доминира в българската икономика.

В т. 4.4, последно изречение от третия параграф „предотвратяването на заемането на научни позиции от неквалифицирани лица“ следва да стане „предотвратяването на заемането на научни позиции от неквалифицирани и/или недостатъчно мотивирани за научна кариера лица“.

В т. 4.4, в края на параграф 4 след думата „баланс“ трябва да се добави: „Това увеличение на броя на учените не трябва да е за сметка на качеството.“

На стр. 35, в Дейност 1.1 следва да се помисли за регистър в МОН или НАЦИД, който да дава **средните** стойности на показателите в критериите в различните университети и БАН.

На стр. 42 в Мерки по Дейност 2.1 е необходимо да се добави точка „2.1.5. Средствата за втория компонент ще бъдат осигурени целево от МОН извън субсидията за съответната научна организация или университет“.

На стр. 44, точка 3.3.3 да се промени от „Осигуряване на кариерно израстване, обвързано с резултатите от научната дейност“ на „Осигуряване на кариерно израстване, обвързано с качеството на преподавателската дейност и научните резултати“.

На стр. 53, в точка 9.1.5 се предвижда „Поддържане на интерактивен информационен портал“. Предлагаме да се помисли за специално консултантско звено към МОН, което да оказва реална помощ в подготовката на проекти за Хоризонт-2020. Един информационен портал просто ще повтаря информацията от портала <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>. Консултантските услуги на многобройните частни фирми не са адекватни, защото те са се специализирали в усвояването на европейски фондове, делегирани за България, а не в печеленето на проекти в условията на реална конкуренция с всички държави от ЕС.

Отпаднал е текстът в Дейност 2.1, определящ въвеждането на система за диференцирано заплащане на учените, обвързано с конкретни научни резултати. Тази система е ключова за Стратегията, тъй като въвежда финансови стимули за учените въз основа на тяхната научна продукция. Затова предлагаме текстът в Дейност 2.1 да бъде възстановен, както е записан в текста на документа, обявен за обществено обсъждане.

Отпаднал е текстът в Мярка 6.2.1., предвиждащ ежегодно провеждане на конкурси за проекти за научни изследвания с нарастващо финансиране от ФНИ или организация-правоприемник. Отпадането на тази мярка е в противоречие със стремежа

за нарастване на проектното финансиране на научните изследвания на конкурентен принцип, което е световна тенденция като ефективен начин за стимулиране на научни изследвания на високо ниво. Затова предлагаме мярката 6.2.1. „Ежегодно провеждане на конкурси за проекти за научни изследвания с нарастващо финансиране от ФНИ или организация-правоприемник.“ да бъде включена в текста на Стратегията.

В текстовете на Стратегията, засягащи предвиденото финансиране за нейната реализация, текстът „директно финансиране от държавния бюджет“ е заменен с „финансиране по консолидираната фискална програма“ като стойностите в проценти от БВП не са променени. Замяната на текста при запазване на стойностите реално означава значително намаляване на предвидените средства за финансирането на Стратегията. Тъй като значителна част от приходите по „консолидираната фискална програма“ не могат да бъдат предвидени и част от тях не се определят от Държавата, предлагаме в текста на Стратегията да бъдат определени средствата, с които Стратегията ще бъде финансирана директно от държавния бюджет като се запазят стойностите в Таблица 6. Така, с постепенно нарастване на средствата за НИРД, ще започне постепенно изпълнение на европейските ангажименти на България за нарастване средствата за научни изследвания.

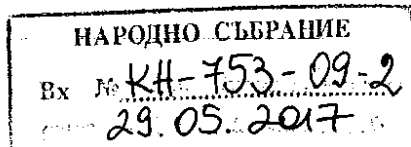

ПРОФ. Д-Р АНАСТАС ГЕОРГИЕВ
РЕКТОР

02-00-4/29.05.2017г.

До г-жа М. Дамянова

Председател на Комисията по образование и наука

към 44 Народно събрание

Относно: актуализирана Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г.

Уважаема г-жо Дамянова,

Във връзка с ваше писмо КН-753-09-2/23.05.17 г. Ви изпращаме следното

СТАНОВИЩЕ

на Българската академия на науките

относно актуализираната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г.

Българската академия на науките, както и много от нейните институти, вече изразиха принципното си **положително становище** към проекта за актуализирана Националната стратегия за развитие на научните изследвания.

Към текста, внесен в НС от МС, имаме следните **предложения**:

1. Към табл. 6 (индикатори за изпълнение на стратегията) да се добави ред, показващ стойностите на директното финансиране на научните изследвания от държавния бюджет.

Мотиви: По този начин ще стане ясен **ангажиментът на държавата** за подкрепа на научните изследвания, което ще съдейства за припознаване на Стратегията както от научната общност, така и от европейските институции.

2. Да се възстанови част от оригиналният текст след Дейност 2.1.:

Дейност 2.1. Въвеждане на система за диференцирано заплащане на учените, включваща два компонента: (1) основната работна заплата - с фиксиран размер за отделните научни длъжности, докторанти и постдокторанти в бюджетни научни организации и висши училища и (2) допълнително материално стимулиране (ДМС), обвързано с конкретни научни резултати.

а именно:

Основната работна заплата за всяка длъжност ще бъде определяна спрямо размера на средната работна заплата за страната, като заплатата за доцент следва да я надвишава. Необходимите средства ще бъдат включени в институционалното финансиране в съответствие с броя учени на съответната длъжност, които отговарят на нормативно определените национални критерии за длъжността или научната степен.

Вторият компонент ще зависи от резултатите от атестацията на организацията. По този начин възнагражденията на научния персонал ще са обвързвани директно с постигнатите резултати. Организациите следва да осигурят разпределението на ДМС според постигнатите от учените резултати.

Мотиви: Включването на този текст ще подsigури:

- начисляване на основни заплати за длъжности **само** за учени, отговарящи на нормативно определените национални критерии и
- **диференцирано заплащане** на учените в бюджетните научни институции и висши училища.

3. Към дейност 6.2.

Дейност 6.2. Разширяване на конкурсното проектно и програмното финансиране на научните изследвания.

да се включи мярка 6.2.1.:

6.2.1. Нарастващо проектно финансиране на научните изследвания от ФНИ или организация-правоприемник.

Мотиви: По този начин ще се даде допълнителна тежест на проектното финансиране на научните изследвания.

Надяваме се, г-жо Дамянова, да приемете предложените промени като конструктивни.

С уважение:

Акад. Юлиан Ревалски,
Председател на БАН

Председатели
на СУБ:

Акад. Асен Хаджиолов
1944-1945

Проф. Георги Павлов
1945-1946

Акад. Михаил Димитров
1946-1962

Акад. Кирил Братанов
1962-1986

Акад. Любомир Илиев
1986-1989

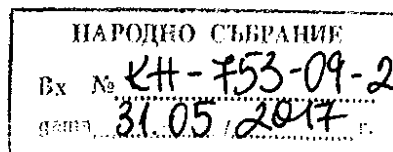
Чл.-кор. Александър Янков
1989-1990

Проф. Иван Матев
1990-1998

Акад. Дамян Дамянов
1998-2015

Проф. Боян Вълчев
2015

Проф. Венелин Енчев
2015-2016

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

СТ А Н О В И Щ Е

От СЪЮЗА НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Върху актуализираната НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2017-2030

Приемането на такъв документ е важна задача за българското правителство, тъй като формирането и приемането на Национална стратегия за развитието на научните изследвания е от съществено значение за постигане на целите, залегнали в Споразумението за партньорство на Република България с ЕК особено след 2020 г., когато приключва вторият седемгодишен програмен период за България в ЕС. Предложената от министър Денков Национална стратегия, която беше приета от голяма част от научната общественост очевидно е претърпяла някои промени. В документа е показан спадът на научното развитие на страната като член на ЕС от 51 на 58 място за 2016 г. Страни като Виетнам, Алжир, Пакистан, които преди са били далеч след нас в тази класация, сега са преди нас. Не трябва да забравяме, че България е дала разпознаваеми учени в световен мащаб като акад. Георги Наджаков, Джон Атанасов, откривателя на шестия тон на сърцето. Сега ние изоставяме все

повече и повече поради слабото финансиране на научните изследвания. Това води и до изоставане на България в областта на иновациите и високотехнологичната индустрия, а оттам и в качеството на живот на гражданите. В предишния вариант на стратегията министър Денков очерта няколко етапа за преодоляване на тази криза, които включваха въвеждане на основни механизми за осигуряване на възстановяване и модернизация на системата на научните изследвания, следващ етап - ускорено развитие, и най-накрая – достигане на научните изследвания на световно ниво. За да се осъществят тези етапи беше предложено нарастване на публичното финансиране постепенно до 1% от БВП на страната. Това би довело и до нарастване на финансирането от частния сектор. Сега не се говори толкова за повишение на финансовите средства от страна на държавата, а за повишение на финансовите средства от европарите чрез спечелени проекти. Това пожелание е много добро, но всеки писал европейски проект, знае какви са изискванията. Рецензентите на проектите не се интересуват само от съдържанието на проекта, но и от качеството на участниците, които ще изпълняват предложените изследвания. Освен това всеки проект изисква съфинансиране от страните участнички, изисква наличие на определена научна инфраструктура, което е гаранция, че предложените изследвания ще могат да се изпълнят на високо научно ниво. Качеството на участниците се оценява не само по брой статии, но и къде са публикувани и какъв е отликът на международната научна общественост за тези публикации. За съжаление, повечето списания с международна известност са вече платени и ако няма проект поне с национално финансиране много е трудно публикуването. Този проблем не стои пред Полша, Чехия и Словакия, които влязоха малко преди нас в ЕС. Очевидно научната политика на правителството на тези страни е успяла да се справи с европейските изисквания. При тях изтичането на мозъци е в много по-ниска степен отколкото у нас. Много млади хора напускат страната и отиват да работят в чужди научни институти и там осъществяват своите идеи, които после се публикуват като идеи на съответния чужд научен колектив. Миналата година одитът за състоянието на науката и оперативните програми препоръча повишение на държавното финансиране, но за съжаление в предложената научна стратегия това не е ясно залегнало.

Във всяка стратегия за социално-икономическо развитие на страната движеща сила са иновациите, които са базирани на дългогодишни научни изследвания в различни области на науката. За да достигнат тези изследвания необходимото ниво трябва да се създадат научни колективи от водещи учени в съответната област и центрове, които имат съвременна научна инфраструктура. За всичко това е необходимо финансиране не само от европейски проекти, но и от държавата. Развитието на високите технологии има значение не само за качеството на живот на една нация, но и за сигурността и отбраната на страната.

Още през 2003 г. беше приет Закон за насърчаване на научните изследвания и науката бе обявена за приоритет на управляващите. Поставен беше срок за създаване на Национална стратегия за научните изследвания. Но за съжаление това остана само на книга. Създаденият Фонд „Научни изследвания“ и досега едва успява да финансира малък брой проекти, а голяма част от тях се оказват недофинансирани за следващият етап. Очевидно трябва да се създаде организация на пряко подчинение на държавата с определен бюджет, с който да се финансират проекти, които да служат за основа на големи проекти по Европейски програми.

В една от точките на предложената стратегия е отделено внимание на ниското заплащане на учените в България и е предложено диференцирано повишение на това заплащане, свързано с постигнатите научни резултати. Дано това не остане само в сферата на пожеланията.

31 май 2017 г.

Проф. д.б.н. Диана Петкова,

Председател на СУБ

ФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ ОТ ЗЕМЕДЕЛИЕТО

София 1606, ул. "Владайска" № 29, тел.: 02 952 15 40; 02 952 11 30
факс: 02 952 25 03, e-mail: fnszbg@gmail.com, website: www.fnsz.org

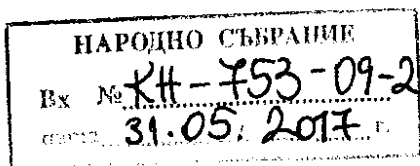
**КОНФЕДЕРАЦИЯ НА
НЕЗАВИСИМИТЕ
СИНДИКАТИ В
БЪЛГАРИЯ**

**НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
ТЕХНИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ, НАУКА И ИНФОРМАТИКА
КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА "ПОДКРЕПА"**

София 1000, ул. "Ангел Кънчев" № 2, тел. 987-02-12, тел./факс 981-43-26, e-mail: nftini@dir.bg

СИНДИКАЛЕН АКАДЕМИЧЕН СЪЮЗ - БАН

**ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА
КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ЧРЕЗ Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ**

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДАМЯНОВА,

От името на синдикалната общност на работещите в Българската академия на науките и Селскостопанска академия, изразяваме своето категорично несъгласие с приетата в този вид Стратегия за развитие на научните изследвания от МС. Отново се предлага документ без да е финансово обезпечен, отново се разчита науката да се издържа единствено и само от евросредства, отново учените ще останат на унизителното и мизерно заплащане.

Къде в този документ се реализира приоритетът от Управленската Програма на Правителството, а именно:

„Ежегоден ръст на средствата за наука с цел укрепване и модернизиране на научните организации в страната за конкурентноспособни научни изследвания. Прозрачно и справедливо финансиране на научните изследвания съобразно националните приоритети.“

Настояваме Стратегията за развитие на научните изследвания да бъде преразгледана от Вашата Комисия и приета с предложената първоначално от МОН финансова рамка. В противен случай ще създадете условия за сериозно социално напрежение, което ще ни принуди да предприемем всички разрешени от закона действия в защита на исконните ни права.

ФНС
Председател
Света Василева

САД
Председател
Ермак Димов

НФТИНИ
Председател
Здравчо Здравчев